

Any de la fe

6

Patí sota el poder de Ponç Pilat.

- 61. L'anada de Jesús a Jerusalem.**
- 62. La passió de Jesús profetitzada.**
- 63. La passió de Jesús prefigurada.**
- 64. L'entrada messiànica de Jesús a Jerusalem.**
- 65. Jesús i Israel.**
- 66. Jesús i la Llei.**
- 67. Jesús i el temple.**
- 68. Jesús i la fe d'Israel en el Déu únic i salvador.**
- 69. El procés de Jesús.**
- 70. Els vertaders culpables de la mort de Jesús.**
- 71. La mort de Crist en el disseny diví de salvació.**
- 72. Jesús s'oferí a la mort redemptora.**
- 73. La mort del Crist és el sacrifici únic i definitiu.**
- 74. Crist amb el seu cos al sepulcre.**
- 75. Crist davallà als inferns.**
- 76. El viacrucis. Les escenes de l'Evangelí.**
- 77. El viacrucis. Les escenes de la tradició.**

La pujada de Jesús a Jerusalem

- «En complir-se els dies en què havia de ser endut d'aquest món, decidí d'encaminar-se a Jerusalem». Amb aquesta decisió, **significava que pujava a Jerusalem disposat a morir-hi.**
- En tres tongades havia anunciat la seva passió i la seva Resurrecció.

***Cal que el Fill de l'home pateixi molt.** Els notables, els grans sacerdots i els mestres de la Llei l'han de rebutjar, **ha de ser mort**, i al cap de tres dies ha de ressuscitar. I els ho deia amb tota claredat. Aleshores Pere, prenent-lo a part, es posà a renyar-lo. Però Jesús es girà i, davant els deixebles, renyà Pere dient-li: “Vés-te'n d'aquí, Satanàs! No veus les coses com Déu, sinó com els homes.”*

*“Llavors Jesús tornà a prendre a part els Dotze i començà a dir-los el que li havia de succeir: Ara pugem a Jerusalem, **i el Fill de l'home** serà entregat als grans sacerdots i als mestres de la Llei, **el condemnaran a mort** i el posaran en mans dels pagans, l'escarniran, li escopiran, l'assotaran i el mataran; però al cap de tres dies ressuscitarà.”*

*Sortint d'allà, travessaven Galilea, però Jesús no volia que ho sabés ningú. Instruïa els seus deixebles i els deia: “**El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, i el mataran**; però, un cop mort, al cap de tres dies ressuscitarà.” Ells no comprenien què volia dir, però tenien por de fer-li preguntes.”*

- Quan va a Jerusalem, diu: «No convé que un profeta mori fora de Jerusalem». Jesús recorda el martiri dels profetes morts a Jerusalem. Però persisteix a cridar Jerusalem que es reuneixi amb ell: «**Quantes vegades he volgut aplegar els teus fills**, tal com una lloca aplega els seus pollets sota les seves ales, i no ho heu volgut». **Quan veu Jerusalem, plora per ella**, i exhala encara un cop més el desig del seu cor: «Si haguessis conegut en aquest dia, tu també, allò que et duu a la pau! En canvi, ha estat amagat als teus ulls».

La fe és per a ser viscuda

Jesús va pujar voluntàriament a Jerusalem, tot i saber que moriria de mort violenta, a causa de la contradicció dels pecadors. Era la voluntat del Pare. I es tractava de la nostra salvació.

Cal que ens fem les preguntes: Què és el que Crist ha fet per mi? Què he de fer jo per Crist?

La passió de Jesús profetitzada

- Isaïes ens parla del “servent” de Déu, que malferit morirà per les nostres faltes.

*“...de tan **desfigurat**, ni tan sols semblava un home, no tenia res d'humana la seva presència, ... era **menyspreat**, rebuig entre els homes, home fet al dolor i acostumat a la malaltia, semblant a aquells que ens repugna de mirar, el menyspreàvem i el teníem per no-res.*

*Tanmateix, **ell portava les nostres malalties**, i havia pres damunt seu els nostres dolors; nosaltres el teníem per un home castigat que Déu assota i humilia. Mentre ell, per les nostres faltes, moria malferit, fet pols per les nostres culpes, complia la pena que ens torna la pau, **i les seves ferides ens curaven**.*

*Quan era maltractat, **ell s'humiliava i no obria la boca**; com els anyells portats a matar, o les ovelles mentre les esquilen... Se l'han endut de la presó i del tribunal... L'han sepultat amb els injustos, **l'han enterrat amb els malfactors**, a ell que no obrava amb violència ni tenia mai als llavis la perfídia. El Senyor volgué que el sofriment el triturés.*

*Gràcies al sofriment de la seva ànima ara veu la llum; el just, amb les penes que ha sofert, ha fet justos els altres, després de prendre damunt seu les culpes d'ells; **ell que s'ha entregat a la mort i ha estat comptat entre els infidels**, quan de fet prenia damunt seu el pecat de tots i intercedia a favor d'ells.”*

- El salm 21 és gairebé un relat anticipat de la passió

*“Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat? Però jo **sóc un cuc, no pas un home**, befa de la gent, menyspreat del poble. Tots els qui em veuen es riuen de mi, fan ganyotes, prenen aires de mofa: **«Que s'adreci al Senyor, que ell el salvi, que l'alliberi, si tant se l'estima!»** M'envolta una munió de gossos, m'encercla un estol de malfactors; **m'han lligat les mans i els peus**, puc comptar tots els meus ossos. Em miren, em contemplen satisfets; **es reparteixen entre ells els meus vestits, es juguen als daus la meva roba”**.*

- Vegem en el salm 30 la reacció de Jesús:

“En vós, Senyor, m'emparo, que no en tingui un desengany. Allibereu-me, vós que sou bo; confio el meu alé a les vostres mans.”

La fe és per a ser viscuda

Crist va prendre un cos en el si virginal de Maria, per poder-lo oferir a la creu. Calia que el Crist patís per ressuscitar el tercer dia. És el resum i la meta de totes les profecies.

La Passió de Jesús prefigurada

Tot l'Antic Testament és una preparació per al Nou. Molts dels personatges de l'Antic prefiguren Jesús. El mateix Jesús explicarà alguns d'aquests textos com a referits a ell.

- **El just Abel**, assassinat per l'enveja del seu germà, tal com recordem a les Eucaristies, ens parla eloqüentment del Sacrifici de Jesús, l'Innocent.
- **Isaac**, ofert pel seu pare damunt l'Altar, és una de les imatges més entranyables del Fill de Déu clavat a la Creu.
- **Josep** venut pels seus germans per 30 monedes, com Jesús, ens parla de la traïció que sofrí el Mestre.
- La **serp Salvadora**, enlairada al desert, és figura del Crist clavat a la Creu, que atreu tothom cap a Ell. *“I així com Moisès va enlairar la serp en el desert, també el Fill de l'home ha de ser enlairat, perquè tots els qui creuen tinguin en ell vida eterna”*
- Els 4 càntics del **Servent sofrent** d'Isaïes són anomenats el "protoevangeli" per la semblança que hi ha amb la Passió de Jesús. Com cap altre text de l'Antic Testament, ens parlen de l'amor amb què Jesús va anar a la mort.
- El profeta **Jonàs**, que passà tres dies al ventre de la balena, figura de Jesús que passà tres dies al sepulcre abans de Ressuscitar. *“Perquè així com Jonàs va estar tres dies i tres nits en el ventre del gran peix, també el Fill de l'home estarà tres dies i tres nits en el cor de la terra.”*

La fe és per a ser viscuda

No és res d'estrany que la imatge de Jesús clavat a la creu – l'expressió més gran de l'amor que dona la vida- hagi suscitat a través dels segles els més grans heroïsmes, i hagi atret la mirada de tots els cristians: *“Quan jo sigui enlairat sobre la terra, atrauré tothom cap a mi.”*

Mirar la creu de Jesús, millor dit, mirar Jesús a la creu, cal que sigui una acció constant en la nostra vida cristiana.

Un cant:

No fixeu els ulls en ningú més que en ell...

L'entrada messiànica de Jesús a Jerusalem

- Com acollirà Jerusalem el Messies? Jesús s'havia sostret a tota temptativa de fer-lo rei; però ara prepara els detalls de la seva entrada messiànica a la ciutat de «David, el seu pare».
- Va ser **aclamat com a fill de David**, com el qui porta la salvació (Hosanna vol dir «salva!», «dóna la salvació!»). El «Rei de la glòria» entra a la seva ciutat **«muntat sobre un pollí»**, no conquereix la Filla de Sió (Jerusalem), figura de la seva Església, amb l'astúcia o la violència, sinó **amb la humilitat que dóna testimoni de la Veritat**. Per això els súbdits del seu Regne aquell dia són **els infants i els «pobres de Déu»**, que l'aclamen tal com els àngels l'anunciaven als pastors. La seva aclamació: «Beneït el qui ve en nom del Senyor» l'Església l'ha feta seva en el **«Sanctus»** de la litúrgia eucarística per obrir el memorial de la Pasqua del Senyor.
- L'entrada de Jesús a Jerusalem **manifesta la vinguda del Regne que el Rei Messies va realitzar per la Pasqua de la seva mort i Resurrecció**. Amb aquesta celebració del diumenge de Rams, la litúrgia de l'Església obre la Setmana Santa.

La fe és per a ser viscuda

El regne de Jesús és radicalment diferent del que nosaltres pensem, dels nostres esquemes mentals. La senzillesa, la bondat, l'amor a allò petit, al que sembla inútil, l'amor a la creu... són signes del regne de Déu.

Un regne així té futur? Conquistarà el món?

Només un rei amb aquestes característiques pot conquistar el món, conquistant els cors. És l'experiència de vint segles.

una pregària

Senyor, canvia la meua mentalitat, dóna'm un cor nou.

un cant

L'Esperit de Déu omple l'univers...

Jesús i Israel

- Des del començament del ministeri públic de Jesús, alguns **fariseus** partidaris d'Herodes, amb alguns **sacerdots i escribes, es van posar d'acord per perdre'l**. Amb motiu d'alguns dels seus actes (expulsió de dimonis, perdó dels pecats, guaricions en dissabte, interpretació original dels precepte de puresa legal, familiaritat amb publicans i pecadors públics), Jesús va semblar suspecte de possessió diabòlica a alguns malintencionats. **El van acusar de blasfem i de fals profeta**, crims religiosos que la llei castigava amb la pena de mort per lapidació.
- Alguns actes i paraules de Jesús van ser «**signes de contradicció**» per a les autoritats religioses de Jerusalem -aquelles que l'Evangeli de sant Joan anomena sovint: «els jueus»-, més encara que per al conjunt del poble de Déu.
- Tanmateix, **aquestes relacions amb els fariseus no foren exclusivament polèmiques**. Eren fariseus els qui primer el van advertir del perill que corria. Jesús fa l'elogi d'alguns fariseus, com l'escriba de Mc 12,34, i menja, de vegades, a casa de fariseus. Jesús confirma algunes doctrines ensenyades per grups religiosos escollits del poble de Déu: la resurrecció dels morts, les formes de pietat (almoïna, dejuni i oració), el costum d'adreçar-se a Déu com a Pare i el caràcter central del manament de l'amor a Déu i al proïsme.
- Als ulls de molta gent d'Israel, semblava que Jesús actués contra les institucions essencials del Poble elegit:
 - l'obediència a tots els **preceptes de la llei** escrita, que Jesús interpretava amb més llibertat, en bé de la persona.
 - el caràcter central del **temple de Jerusalem**, com a lloc sant on Déu habita d'una manera privilegiada; Jesús parlaria d'adorar Déu en esperit i en veritat.
 - **la fe en el Déu únic**, de la glòria del qual cap home no pot participar. Jesús parlava com a Fill del Déu Únic.
- Per altra banda, quan Jesús parlava als fariseus amb un to fort era perquè **volia fer-los pensar i salvar-los**. Algun dels fariseus, **Nicodem**, fou gran amic de Jesús, encara que d'amagat per por dels jueus.

Jesús i la Llei

66

Jesús, al sermó de la muntanya, quan va presentar la Llei donada per Déu al Sinaí -en la Primera Aliança - **a la llum de la gràcia de la Nova Aliança**, va fer un advertiment:

*“No us penseu pas que he vingut a abolir la Llei o els profetes; **no he vingut a abolir, sinó a completar.** Aquell, doncs, que violarà un d'aquests manaments més petits, i així ho ensenyarà als altres, serà tingut pel més petit al Regne del cel; en canvi, aquell qui ho compleixi i ho ensenyi, serà tingut per gran al Regne del cel”.*

- Jesús, el Messies d'Israel, el més gran en el Regne del cel, completava la Llei i **l'executava íntegrament, fins els preceptes més petits**, segons les seves pròpies paraules. Fins és l'únic que ho pogué fer perfectament.
- Aquest principi de la integritat de l'observança de la Llei, no solament en la lletra, sinó també en l'esperit, era molt apreciat pels fariseus. El compliment perfecte de la Llei **només podia ser obra del Legislador diví, nascut subjecte a la Llei en la persona del Fill**. En Jesús, la Llei ja no es presenta gravada en taules de pedra, sinó «al fons del cor».
- Jesús va aparèixer als ulls dels jueus i dels seus caps espirituals com un «mestre (rabí)». Però, al mateix temps, Jesús no podia menys de desconcertar els doctors de la Llei, perquè **«ensenyava com el qui té autoritat, i no com els escribes»**. No aboleix la Llei, però la completa donant-li l'última interpretació d'una manera divina: **«Heu sentit que es va dir als antics (...), però jo us dic»** Amb aquesta mateixa autoritat divina desautoritza certes «tradicions humanes» dels fariseus que «anul·len la Paraula de Déu».
- Interpretant definitivament la Llei amb autoritat divina, Jesús va topiar amb certs escribes que no admetien aquella interpretació, garantida, tanmateix, pels signes divins que l'acompanyaven.. Això val, sobretot, per a **la qüestió del Dissabte**. Jesús recorda sovint que el repòs del dissabte no és conculcat pel servei de Déu o del proïsme que les seves guaricions practicaven.

La fe és per a ser viscuda

L'obediència i la llibertat no són antagòniques. Les uneix l'amor. L'amor que Jesús té al Pare, el fa obedient a la Llei, fins i tot en les coses més petites. El mateix amor al Pare i a les persones li dóna plena llibertat per interpretar la Llei. Què ens mou a nosaltres?

Jesús i el Temple

- Jesús, com els profetes d'abans d'ell, va sentir per al temple el més **profund respecte**. Hi va ser **presentat** per Josep i Maria quaranta dies després de néixer. A l'edat de **dotze anys**, va decidir de quedar-se al temple per recordar als seus pares que es devia als afers del seu Pare. **Cada any hi pujava**, almenys per la Pasqua, durant la seva vida oculta; el seu ministeri públic està marcat pels seus pelegrinatges a Jerusalem en les grans festes jueves.
- Jesús va pujar al temple com **al lloc privilegiat del trobament amb Déu**. El temple era per a ell la **casa del seu Pare, una casa d'oració**. I s'indigna quan veu que el seu pati exterior s'ha convertit en un mercat. Després de la Resurrecció, **els apòstols guardaven un respecte religiós envers el temple**.
- Però, al llindar de la passió, **Jesús va anunciar la ruïna d'aquell edifici** esplèndid, del qual no quedarà pedra sobre pedra; però aquesta **profecia va ser tergiversada** per falsos testimonis durant el seu interrogatori a casa del gran sacerdot, i li va ser retreta en forma d'injúria quan era clavat a la creu.
- Lluny d'haver estat hostil al temple, on va donar l'essencial del seu ensenyament, Jesús va voler pagar l'impost del temple. Més encara, **es va identificar amb el temple presentant-se com l'estança definitiva de Déu entre els homes**. Per això la seva mort corporal anuncia la destrucció del temple, que manifestarà l'entrada a la nova edat de la història de la salvació: **«Ve l'hora que ni en aquesta muntanya ni a Jerusalem no adorareu el Pare»**.

La fe és per a ser viscuda

La veneració als **temples, a les esglésies**, és –i ha de ser– característic dels cristians; més, quan als nostres temples hi ha una presència de Déu molt més significada, que al de Jerusalem.

Pel baptisme, cadascú de nosaltres, som **temples vius de la Trinitat**. Quina haurà de ser la veneració deguda al nostre cos i ànima i als dels nostres germans!

L'autèntic **temple és el mateix Jesús**: *“Destruïu aquest temple i jo el reconstruiré en tres dies”*. Amb ell, per ell i en ell, és com cal adorar el Pare.

Jesús i la fe d'Israel en el Déu únic i salvador

- Si la Llei i el temple de Jerusalem van poder ser ocasió de «contradicció» de part de Jesús per a les autoritats religioses d'Israel, va ser, tanmateix, la **remissió dels pecats**, obra divina per excel·lència, allò que **va constituir la veritable pedra d'ensopec**.
- Jesús va escandalitzar els fariseus **menjant amb els publicans i els pecadors**, amb tanta familiaritat com amb ells mateixos. Contra aquells que es creien justos, i menyspreaven els altres, Jesús va afirmar: «*No he vingut a cridar justos, sinó els pecadors, perquè es converteixin*». Va proclamar davant els fariseus que el pecat és universal i que els qui pretenen no tenir necessitat de salvació s'enegen ells mateixos.
- Jesús va escandalitzar, sobretot, perquè va identificar la seva conducta misericordiosa envers els pecadors amb l'actitud de Déu mateix amb ells. Fins va arribar a deixar entendre que, compartint la taula amb els pecadors, els admetrà al banquet messiànic. Però va ser principalment **perdonant els pecats** que Jesús va posar les autoritats religioses d'Israel enfront d'un dilema. Ells ho deien clarament: «Només Déu pot perdonar els pecats». Jesús, doncs, perdonant els pecats, o bé blasfemava perquè era un home que es feia igual a Déu, o bé deia la veritat i llavors la seva persona feia present i revelava el nom de Déu.
- Només la **identitat divina de la persona de Jesús** pot justificar una exigència com aquesta: «*El qui no està amb mi està contra mi*». També quan diu que ell és «*més que Jonàs... més que Salomó...més que el temple*»; quan recorda, amb referència a ell mateix, que David va anomenar Senyor seu el Messies; o quan afirma: «*Abans que Abraham existís, Jo sóc*». i també: «*Jo i el Pare som una sola cosa.*»
- Jesús **va demanar a les autoritats religioses d'Israel de creure en ell** a causa de les obres del seu Pare que ell acomplia. Una exigència de conversió així permet de comprendre el tràgic menyspreu del Sanedrí quan creu que Jesús mereix la mort per blasfem. Els membres del Sanedrí van obrar, a la vegada, per «ignorància» i per «l'enduriment de la incredulitat».

La fe és per a ser viscuda

“La vida eterna és que cregueu en aquell que el Pare ha enviat”.
Aquest Any de la Fe caldrà refermar-la, redescobrir el goig de creure, agrair la fe que hem rebut, créixer en la intimitat amb Jesús, el centre de la nostra fe.

El procés de Jesús

- Hi havia **divisions en les autoritats jueves sobre Jesús**. Entre les autoritats religioses de Jerusalem, no sols trobem que el fariseu Nicodem o el notable Josep d'Arimatea eren deixebles de Jesús en secret, sinó que, durant molt temps, hi hagué dissensions respecte d'ell, fins al punt que, a la vigília mateixa de la passió, sant Joan pot dir que *«molts d'entre els principals cregueren en ell, però no s'atrevien a manifestar-ho per por dels fariseus»*. Cal tenir en compte que l'endemà de la Pentecosta *«una bona multitud de sacerdots acceptaven la fe» «alguns de la secta dels fariseus havien cregut»* i sant Jaume pot dir a sant Pau que *«hi ha milers i milers de jueus que han cregut, i tots són zeladors de la Llei.»*
- Les autoritats religioses de Jerusalem no van ser unànimes sobre la conducta que calia observar amb Jesús. Els fariseus van amenaçar amb l'excomunió els qui el seguissin. Als qui tenien por que, si tothom creia en ell vindrien els romans i els destruirien el lloc sant i la nació, **el gran sacerdot Caifàs** els proposà profetitzant: «vosaltres no hi enteneu gens, ni teniu en compte que **val més que un home sol mori**, que no pas que es perdi tot el poble. Llavors el Sanedrí va declarar Jesús «reu de mort» per blasfem; però, havent perdut el dret de condemnar a la pena capital, **va lliurar Jesús als romans acusat de rebel·lió política**, cosa que posarà Jesús en paral·lel amb Barrabàs, acusat de «sedició». També els grans sacerdots es van servir d'amenaques polítiques per pressionar Pilat a condemnar Jesús a mort.
- Tenint en compte la complexitat històrica del procés de Jesús manifestat en les narracions evangèliques, i sigui quin sigui el pecat personal dels protagonistes del procés (Judes, el Sanedrí, Pilat) que només Déu coneix, **no es pot atribuir la responsabilitat al conjunt dels jueus de Jerusalem**, malgrat el clam d'una multitud manipulada i les acusacions globals contingudes en les crides a la conversió després de la Pentecosta. Jesús mateix, perdonant des de la creu, i després Pere, apel·len a la «ignorància» dels jueus de Jerusalem i fins dels seus caps. Tampoc es podria basar en el crit del poble: «Que la seva sang caigui damunt nostre i damunt dels nostres fills» l'extensió de la responsabilitat als altres jueus en l'espai i en el temps:
- L'Església ha declarat al Concili Vaticà II: «El que van fer en la passió de Jesús **no pot ser imputat** ni indiscriminadament **a tots els jueus que llavors vivien, ni als jueus d'avui**. No s'han d'assenyalar ni com a reprovats ni com a maleïts, com si això es deduís de les sagrades Escripures».

La fe és per a ser viscuda

Cap col·lectiu, cap nació no és responsable del mal. El pecat, i per tant, la responsabilitat és sempre personal. Alimentar aversió entre uns i altres mai no serà cristià. Déu estima tots els pobles, i fins i tot els pecadors. La fe ens demana –i ens possibilita– tenir en nosaltres la mateixa visió de Déu, i considerar tothom com a germans.

Els vertaders culpables de la mort de Jesús

- **Tots els pecadors** vam ser culpables de la passió del Crist. L'Església, en el Magisteri de la seva fe i en el testimoniatge dels sants, mai no ha oblidat que «els pecadors mateixos van ser els autors i com els instruments de totes les penes que va sofrir el nostre diví Redemptor». Tenint en compte que **els nostres pecats atenyen el Crist mateix** (Cf. Mt 25,45; Ac 9,4-5), l'Església no dubta a imputar-nos als cristians la responsabilitat en el suplici de Jesús, la qual nosaltres, massa sovint, hem fet recaure únicament en els jueus.
- Hem de considerar culpables d'aquest crim horrible els qui contínuament recauen en els seus pecats. Essent les nostres culpes les que han fet sofrir a nostre Senyor el suplici de la creu, no hi ha dubte que **els qui s'enfonsen en els desordres i en el mal «tornen a crucificar el Fill de Déu**. I ho hem de reconèixer: **el nostre crim en aquest cas és més gran que el dels jueus**, perquè, com diu l'Apòstol, «si haguessin conegut el Rei de la glòria, mai no l'haurien crucificat». Nosaltres, en canvi, fem professió de conèixer-lo. I quan el neguem amb els nostres actes, és com si poséssim damunt seu les nostres mans homicides.

La fe és per a ser viscuda

Sant Francesc d'Assis dirà: No són els dimonis els qui l'han crucificat, ets tu el qui amb ells l'has crucificat i el crucifiques encara, donant-te amb delectança als vicis i als pecats.

Ho explicava un missioner. A la seva barraca va arribar una nena demanant una estampa. No li va ser difícil al Pare trobar-ne una. Però la nena no semblava satisfeta. I va seguir demanant: "No tindria, Pare, una estampa de Jesús clavat a la creu?" També la va trobar i la hi va oferir. I per què prefereixes aquesta? preguntà el missioner. La nena va respondre, sense deixar de mirar la figura de Jesús: "No sé, Pare, però quan veig a Jesús a la creu, em vénen ganes de ser millor i no ofendre'l més".

Era una nena! Nosaltres som grans. Però ... som més nobles?

La mort de Crist en el disegni diví de salvació

- La mort violenta de Jesús no va ser fruit de l'atzar dintre un concurs desgraciat de circumstàncies. **Pertany al misteri del disegni de Déu**, com sant Pere ho explica als jueus de Jerusalem des del seu primer discurs de Pentecosta. Déu va establir el seu disegni etern de salvació incloent-hi la resposta lliure de cada home a la seva gràcia: Déu va permetre aquells actes sortits de l'encegament d'Herodes, Pilat i els fariseus per dur a terme el seu disegni de salvació.
- Disegni diví de salvació que **les Escriptures l'havien anunciat** per endavant com un misteri de redempció universal, és a dir, de rescat, que allibera els homes de l'esclavitud del pecat. Sant Pau professa, que *«el Crist ha mort pels nostres pecats, segons les Escriptures»*. Jesús mateix va presentar el sentit de la seva vida i la seva mort interpretant les Escriptures als deixebles d'Emmaús: **«Calia que tot això passés, perquè es complissin les Escriptures»**.
- Els pecats dels homes, consecutius al pecat original, són castigats amb la mort. Enviant el seu propi Fill en condició d'esclau, la d'una humanitat caiguda i condemnada a morir a causa del pecat, **«Déu per nosaltres el féu pecat, aquell qui no havia conegut mai el pecat per tal que nosaltres esdevinguéssim en ell justícia de Déu»** (2Co 5,21).
- Jesús **no va experimentar la reprovació com si ell mateix hagués pecat**. Però, dintre l'amor redemptor que sempre l'unia al Pare, ens va assumir en l'esgarriament del nostre pecat pel que fa a Déu, fins a poder dir en nom nostre des de la creu: **«Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?»**. Després de fer-lo així solidari de nosaltres, els pecadors, **«Déu no va plànyer el seu propi Fill, sinó que el lliurà per tots nosaltres»** perquè siguem **«reconciliats amb ell per la mort del seu Fill»**.
- Déu té la iniciativa **de l'amor redemptor universal**. **«En això consisteix l'amor: no som nosaltres qui hem estimat Déu, sinó que és ell qui ens ha estimat i ha enviat el seu Fill com a propiciació pels nostres pecats»** (1Jn 4,10) **«La prova que Déu ens ha estimat és que, quan érem encara pecadors, el Crist va morir per nosaltres»** (Rm 5,8).
- **Aquest amor és sense exclusió**. **«Així no és voluntat del vostre Pare del cel que es perdi un sol d'aquests petits»** L'Església, ensenya que el Crist va morir per tots els homes sense excepció. **«No hi ha hagut, no hi ha ni hi haurà cap home pel qual el Crist no hagi patit»**.

La fe és per a ser viscuda

També quan Déu em desconcerta, puc dir-li: Que es faci, Senyor, la vostra voluntat.

Jesús s'oferi a la mort redemptora

- **Tota la vida del Crist és oferiment al Pare.** El Fill de Déu *«ha baixat del cel no per fer la seva voluntat, sinó la del Pare que l'ha enviat»*. I diu, quan entra al món: *«Vet aquí que vinc a fer, oh Déu, la vostra voluntat»*. Més tard dirà: *«El meu aliment és fer la voluntat d'aquell que m'ha enviat»*. El sacrifici de Jesús *«pels pecats de tot el món»* (1Jn 2,2) és l'expressió de la seva comunió d'amor al Pare: **Cal que el món «conegui que estimo el Pare i que obro segons el manament que el Pare m'ha donat»** (Jn 14,31).
- Aquest desig d'acceptar el designi d'amor redemptor del seu Pare **anima tota la vida de Jesús**, perquè la seva passió redemptora és la raó de ser de la seva Encarnació. *«El calze que m'ha donat el Pare, no l'he de beure?»* .
- **«Mireu l'Anyell de Déu que lleva el pecat del món»**. Així va mostrar Joan Baptista Jesús després del baptisme. Així manifesta que Jesús és a la vegada el **Servidor sofrent que es deixa dur a l'escorxador** sense obrir la boca (Is 53,7) i porta el pecat de les multituds i l'**anyell pasqual**, símbol de la redempció d'Israel quan celebrà la primera Pasqua. Tota la vida del Crist expressa la seva missió: *«servir i donar la vida en rescate per la multitud»*.
- Jesús accepta lliurement l'amor redemptor del Pare. Acceptant en el seu cor humà l'amor del Pare envers els homes, Jesús els estimà fins a l'extrem, *«perquè ningú no té un amor més gran que aquest de donar la pròpia vida pels seus amics»*. **Va acceptar lliurement la passió i la mort** per amor al seu Pare i als homes: *«Ningú no em pren la vida, sóc jo qui la dono de mi mateix»*. Aquesta és la sobirana llibertat del Fill de Déu: ell mateix se'n va a la mort.
- **A la Cena Jesús va anticipar l'ofrena de la seva vida.** La vetlla de la seva passió, quan encara era lliure, Jesús va sopar per darrera vegada amb els apòstols, i **d'aquest sopar en va fer el memorial del seu oferiment** voluntari al Pare per la salvació dels homes: *«Aquest és el meu cos lliurat per vosaltres»*, *«Això és la meva sang de l'aliança, que serà vessada per a una multitud en remissió dels pecats»*. L'Eucaristia que Jesucrist va instituir en aquest moment serà el «memorial» del seu sacrifici. **Jesús inclou els apòstols en el seu propi oferiment i els demana que el perpetuïn.** Amb això Jesús institueix els seus apòstols sacerdots de la Nova Aliança: *«Per ells em consagro jo mateix, perquè ells també siguin consagrats en la veritat»*.

La mort del Crist és el sacrifici únic i definitiu

- **L'agonia a Getsemaní.** El calze de la Nova Aliança que Jesús va anticipar en la Cena oferint-se ell mateix, l'accepta després de les mans del Pare durant l'agonia a Getsemaní, fent-se *«obedient fins a la mort»* Jesús prega: *«Pare, si és possible, que passi de mi aquest calze...»* Acceptant amb la seva voluntat humana que es fes la voluntat del Pare, accepta la seva mort redemptora *«per portar els nostres pecats en el seu cos damunt el patíbul.»* (1Pe 2,24).
- La mort del Crist és alhora el **sacrifici pasqual que realitza la salvació definitiva dels homes**, *«l'Anyell que pren sobre seu el pecat del món»* i el **sacrifici de la Nova Aliança**, que torna a posar l'home en la comunió amb Déu, reconciliant-lo amb ell.
- **Aquest sacrifici del Crist és únic, acaba i supera tots els sacrificis.** És, primerament, **un do de Déu Pare**: el Pare lliura el seu Fill per reconciliar-nos amb ell. Al mateix temps és **una ofrena del Fill de Déu fet home** que, lliurement i per amor, ofereix la vida al seu Pare per l'Esperit Sant.
- **Jesús, amb la seva obediència, substitueix la nostra desobediència.** *«Així com per la desobediència d'un sol home molts foren constituïts pecadors, també per l'obediència d'un de sol molts seran constituïts justos».* *«En justificarà molts i portarà les seves culpes».* Jesús va oferir reparació per les nostres faltes i **va pagar al Pare el deute dels nostres pecats.**
- **A la creu, Jesús consuma el sacrifici.** L'amor fins a l'extrem» dona el seu valor de redempció i de reparació, d'expiació i de satisfacció al sacrifici del Crist. *«La caritat del Crist ens obliga».* Cap home, ni que fos el més sant, no estava en situació de prendre damunt seu els pecats de tots els homes i oferir-se en sacrifici per tots. L'existència, en el Crist, de la persona divina del Fill, que ultrapassa i, al mateix temps, abraça totes les persones humanes, i el fa cap de tota la humanitat, fa possible el seu sacrifici redemptor per tots.
- **La nostra participació en el sacrifici del Crist.** La creu és l'únic sacrifici del Crist. Però, com que, en la seva Persona divina encarnada, *«s'ha unit d'alguna manera a tot home»*, *«ofereix a tots els homes, la possibilitat de ser associats al misteri pasqual».* **Crida els seus deixebles a «prendre la creu i seguir-lo»** Vol associar al seu sacrifici redemptor aquells que en són els beneficiaris. Això es realitza d'una manera suprema en la seva Mare, associada més íntimament que ningú al misteri del seu sofriment redemptor.

Crist amb el seu cos al sepulcre

- L'estada del Crist al sepulcre constitueix el llaç real entre l'estat **passible** del Crist abans de Pasqua i el seu actual estat **gloriós** de Ressuscitat. És la mateixa Persona del «Vivent», i pot dir: *«Vaig estar mort, però heus aquí que visc pels segles dels segles»* (Ap 1,18). Déu (el Fill) **no va impedir a la mort de separar l'ànima del cos**, segons l'ordre necessari de la naturalesa; **però va reunir-los de nou**, l'una i l'altre, amb la Resurrecció.
- Durant el temps que Jesús passà al sepulcre, **la seva Persona divina va continuar assumint tant la seva ànima com el seu cos**; els quals, tanmateix, estaven separats entre ells per la mort. Per això el cos del Crist, mort, *"no va veure la corrupció"* (Ac 13,37).
- **«No permeteu que el vostre sant vegi la corrupció»**. La mort del Crist va ser una mort autèntica, en tant que posà fi a la seva existència humana terrenal. Però, a causa de la unió que la persona del Fill mantenia amb el seu cos, no va reduir-se a una despulla mortal com els altres, perquè *«no era possible que la mort el dominés»*.
- **«Sepultats juntament amb el Crist...»** El baptisme, el signe original i plenari del qual és la immersió, significa eficaçment la baixada al sepulcre del cristià que mor al pecat amb el Crist per assolir una vida nova: *«Hem estat sepultats amb el Crist pel baptisme en la mort, per tal que, així com el Crist va ressuscitar d'entre els morts per la glòria del Pare, així també nosaltres portem una vida nova»* (Rm 6,4).
- **“El gra de blat, si cau terra i mor, produeix molt de fruit”**. Aquesta ha estat l'experiència de Jesús. Un “gra de blat”, que va acceptar morir i ser sepultat, i ha produït i segueix produint un fruit abundant. Tota la vitalitat de la història de l'Església és i serà fruit d'aquest gra de blat.

La fe és per a ser viscuda.

Jesús ens convida a fer la seva experiència: *“Si algú vol venir amb mi, que es negui a sí mateix, que prengui la seva creu i em segueixi”*. Experiència que han fet els sants, tots els sants. Un dels trets característics de la vida de tots ells ha estat l'amor a la creu de Jesús. Deia sant Pau: *“Quant a mi, Déu me'n guard de gloriar-me en res si no és en la creu de nostre Senyor Jesucrist; en la creu, el món està crucificat per a mi, i jo, per al món.”*

Crist davallà als inferns

75

- Jesús va conèixer la mort com tots els homes i, **amb la seva ànima, es reuní amb ells en el lloc dels morts**. Però hi baixà com a Salvador, proclamant la Bona Nova als esperits que s'hi trobaven retinguts.
- El lloc dels morts on Jesús va baixar, **l'Esriptura l'anomena inferns ja que els qui s'hi troben són privats de la visió de Déu**. La baixada als inferns és l'acompliment, fins a la plenitud, de l'anunci evangèlic de la salvació. La missió messiànica de Jesús abasta a tots els homes de tots els temps i de tots els llocs, ja que tots els qui són salvats han estat fets participants de la redempció.
- El Crist, doncs, va baixar als abismes de la mort, **perquè «els morts escoltin la veu del Fill de Déu, i els qui l'hagin escoltada visquin»** (Jn 5,25).
- Jesús, «l'Autor de la vida» (Ac 3,15), «ha destruït per mitjà de la mort el qui tenia el domini de la mort, això és, el diable, **i ha alliberat tots els qui la por de la mort tenia subjectes tota la vida a l'esclavitud»** (He 2,14-15). Des d'ara, el Crist ressuscitat «té la clau de la mort i de l'Hades» (Ap 1,18) i «al nom de Jesús es doblega tot genoll al cel, a la terra i als inferns» (Fl 2,10).
- Escoltem una antiga homilia del Dissabte Sant:

«Avui regna un gran silenci sobre la terra, un gran silenci i una gran soledat. Un gran silenci, perquè el Rei dorm. La terra ha tremolat i ara ha entrat en calma, perquè Déu s'ha adormit en la carn i ha anat a desvetllar els qui dormien des de feia segles (...). Va a cercar Adam, el nostre primer pare, l'ovella perduda. Vol anar a visitar tots els qui rauen enfonsats a les tenebres i a l'ombra de la mort. Va a deslliurar Adam dels seus dolors i els seus lligams, i Eva, captiva amb ell, aquell que és alhora el seu Déu i el seu fill (...). «Jo sóc el teu Déu i per causa teva he esdevingut el teu fill. Aixeca't, tu que dorms, que jo no t'he pas creat perquè sojornis aquí encadenat a l'infern. Aixeca't d'entre els morts, que jo sóc la vida dels morts».

El viacrucis. Les escenes de l'Evangeli.

La pregària cristiana desitja seguir el *camí de la Creu* seguint el Salvador. Les estacions des del Pretori fins al Gòlgota i al Sepulcre van marcant el camí de Jesús, que ha redimit el món per la seva santa Creu.

- **Tradicionalment són 14 passos**, moments del camí cap al Calvari fins a consumir el seu sacrifici. El viacrucis és un exercici de contemplació, molt estimat per l'Església i els fidels cristians. Alguns passos són **escenes de l'Evangeli**:
 - La condemna a mort pronunciada pel Governador de Roma, Ponç Pilat.
 - Li van tornar a posar la roba i li carregaren la creu.
 - Els soldats van obligar un tal Simó de Cirene a que portés la creu darrere Jesús.
 - Jesús s'adreça a les dones de Jerusalem que ploraven.
 - Els soldats despullen Jesús dels seus vestits i se'ls reparteixen i es juguen als daus la seva túnica.
 - I claven Jesús a la Creu. El crucificaren.
 - Jesús mor a la creu.
 - Perquè el cos no romangués allí, en aquella gran festa jueva, el davallen de la creu.
 - I el posen en un sepulcre, tallat a la roca.
- Del relat dels **evangelistes** es podrien contemplar molts **altres moments**: l'agonia a Getsemaní, els judicis davant Anàs, Caifàs, Pilat, Herodes, la nit de burles, flagel·lació, coronació d'espines, la negació de Pere, els insults i provocacions dels fariseus, ja clavat a la creu, les set paraules de Jesús des de la creu: paraules de perdó, de sensació d'abandó del Pare, paraules a Maria i a Joan, la promesa al lladre penedit, i finalment l'abandó confiat a les mans del Pare.
- Ens caldria contemplar també els **turments del cos i ànima** de Jesús, acceptats en obediència al Pare per la salvació de tots: la suor de sang a Getsemaní, azots, espines, claus, set, asfíxia, esquinçaments. Traïció de Judes, negació de Pere, abandó dels deixebles, menyspreus, bufetades, insults, el dolor de Maria...

La fe és per a ser viscuda.

La contemplació de la passió de Jesús ha estat, per a molts cristians, el començament d'una conversió a la vida de santetat. Ho serà per a mi i per a tu?

El viacrucis. Les escenes de la tradició

- Dels 14 passos tradicionals del viacrucis, n'hi ha trobat nou, dels quals els evangelis en donen constància. **La tradició i la pietat popular ens completa el viacrucis** amb cinc moments que els evangelis, sempre molt parcs en explicacions, no havien detallat. La devoció i la saviesa cristiana dels fidels els han imaginat, i amb motius molt raonables. Aquest passos són:
 - **Les caigudes de Jesús.** Totalment explicables després dels assots (turment en què molts morien), l'esgotament d'una nit brutal. **El viacrucis n'esmenta tres.** Podien ser moltes més.
 - **La trobada de Jesús i Maria** en el camí al calvari. Maria ha seguit Jesús fins al peu de la creu. És fàcil, i lògic, imaginar una trobada, al menys de les mirades de Mare i Fill: mirada tendra, encoratjadora, però profundament dolorosa.
 - **El gest de la Verònica.** Sí, és una llegenda, d'acord. Però amb un profund sentit realista, tendre, maternal. ¿Cap dona, fins i tot de les curades i perdonades per Jesús, no va ser capaç d'apropar-s'hi i eixugar-li el rostre, ple de salivades, sang i suor? I un gest com aquest ¿no serà premiat per Jesús, deixant imprès el seu rostre en el llenç i en el cor d'una ànima bondadosa? Cadascú de nosaltres, en el Baptisme, hem rebut una Vera-Icona de Jesús. El seu rostre ha quedat gravat en nosaltres. És millor que una relíquia. Caldrà conservar-lo sempre.
- La **quinzena estació** del viacrucis. Tradicionalment hem venerat sempre catorze estacions, acabant amb Jesús posat al sepulcre. El motiu és que hem volgut contemplar els sofriments i la mort de Jesús, és a dir, la seva "passió". Però tots sabem que el "drama" no va acabar amb la mort de Jesús. Hi ha un altre "acte", anunciat, profetitzat, realitzat. **És la seva resurrecció.** *"Ressuscità el tercer dia d'entre els morts"*. I això pertany al nucli de l'evangeli. Els quatre evangelistes, com a una sola veu, ens ho anuncien. No deixa de ser una inspiració de l'Esperit Sant a l'església d'avui, tan necessitada d'esperança, el fer memòria, ni que sigui en el "camí de la creu", d'aquest esdeveniment que ha omplert la història i dona sentit a tot.

La fe és per a ser viscuda

Crist ha ressuscitat. Al-leluia. I en el baptisme, nosaltres amb ell. Visquem, doncs, com a ressuscitats.

Apèndix

Alguns textos de Sant Joan d'Àvila sobre la fe.

Els transcrivim en castellà, la seva llengua original.

La fe debe ser probada, para ser fortalecida

No hay virtud firme si no es probada, y la fe se prueba en los peligros y disfavores de Dios; mas, si fina es, no sólo no desmaya, mas cuanto más acosada se ve, más fuerza cobra, y de la soledad saca compañía; porque sabe que ésta es costumbre del Señor, poner a los suyos en los cuernos del toro y esconderse para probar la fe de ellos; y como no está arrimada la vista sino a la bondad de su Señor, no se ha de mirar lo que siente ni de qué parte sopla el viento, sino, como ánora fijada en el suelo del mar, asirse firmemente con el Crucificado y fijar su pensamiento y decir: «Tú, Señor, moriste por mí antes que yo naciese, me buscaste con dolores, sin buscarme ni llamarme yo; agora que te llamo y te quiero no me desampares. Si abrigaste a quien te era enemigo, no desecharás a quien te desea servir y a la que ya tomaste por tuya». Y en esta fe vivirá, y irá segura entre las olas y tempestades que en la mar se ofrecen, aunque parezca que ya se hunde la nao. Trabajad por no desmayar, porque no se levante el Señor y le riña como a los apóstoles hizo, diciendo: *¿Cómo estáis temerosos, hombres de poca fe?* (Mt 8,26) (*Carta 19: A una mujer trabajada de graves y peligrosas tentaciones*).

Debe vivirse la fe en abandono y sencillez

Bien será que contemple vuestra señoría al gran Señor tan humillado en un portal y pesebre, donde la razón humana de los Reyes no lo pensó de hallar; mas la estrella, que es la fe, no quiere pasar adelante, mas con rayos más resplandecientes declara, como con lenguas, que en aquello escondido a la razón está aposentado el que es sobre toda ciencia y razón, porque así aprendamos a creer más firmemente donde menos señales de ello halláremos. Porque, si como estrella los guió, los guiara su razón, fueran a buscar al Rey nacido en algún gran palacio real, pues el

lugar y lo que en él está han de ser proporcionados. Gran merced hizo el Señor a quien le provee de su estrella, que es la fe, para que busque a Dios abscondido, así en los pañales y pobreza de su nacimiento como en el desprecio y muerte de cruz. En una parte le hallan los Reyes y en otra el Ladrón; porque ellos y él tuvieron ojos de fe, y ésta les hizo adorarle echados en tierra, protestando ser nada delante su acatamiento. Porque si lo conocieran por Rey terrenal, aunque grande, bastara hacerle reverencia de hombre a hombre; mas postrarse unos grandes delante un Niño, señal fue de la interior fe con que conocieron la Majestad escondida en la niñez (*Carta 43: A una señora, en tiempo de Pascua de Reyes*).

Fe en medio la oscuridad

El verdadero cristiano conoce a su Cristo por verle ir sobre aguas de tribulaciones, y todo al contrario de la carne y sangre.

Y así como Él es conocido por esta señal, así sus obras lo son, que no han de ir regladas con el humano juicio, sino con fe; y que acaecen cosas en ellas que sola la fe basta a dar satisfacción, y toda razón se turba y deja a oscuras a quien a ella se arrima. ¿Quién dijera que habían de hallar los Reyes Magos al Rey del cielo en un tan pobre portal y pesebre? Y por eso ellos iban adelante a lo buscar en alguna casa grande y rica, conforme al que nació, pues esto parecía conforme a razón. Mas la estrella no quiso pasar de allí, mas echaba nuevos rayos, como haciéndose toda lenguas, y diciendo: «Aquí está, donde no pensáis»; hasta que, creyendo a la estrella más que a su propia razón, entraron, y hallaron y adoraron al que buscaban, y gozaron del fruto de su fe, y escaparon del peligro de su razón, que los quería engañar. Sea nuestro Señor bendito, que aunque en vuestra merced ha habido peleas, y muy grandes, entre razón y fe, que en fin ha vencido la estrella y ha quedado hollada la razón, por muchos colores y afeites que traía, los cuales con la luz de la fe son descubiertos y conocidos por puros engaños. Pase adelante, señora, pase, y hágase fuerte en fe y no en razones; y parézcale muy bien Jesucristo en todo lo que hace, hará y ha hecho con ella, acordándose de la palabra que dijo a los discípulos de san Juan: *Bienaventurado es el que no se escandalizare en mí* (Mt 11,6; Lc 7,23) (*Carta 127: A una señora*).